

Inleiding

Port-a-cath

Als u een behandeling krijgt waarbij u vaak in een bloedvat geprikt moet worden, kan het bloedvat na een tijdje geïrriteerd raken. Hierdoor wordt het prikken erg pijnlijk.

Om u prikken en pijn te besparen, kan er bij u een port-a-cath worden geplaatst. Een port-a-cath wordt ook wel een poortkatheter of PAC genoemd.

Hier vindt u meer informatie over de port-a-cath, over het plaatsen ervan en het verzorgen van de port-a-cath.

Wat is de port-a-cath?

De port-a-cath

Video voice-over

Voor sommige behandelingen is het nodig dat medicijnen direct in het bloed komen of dat er vaak bloed moet worden afgenomen.

Maar als u vaak wordt geprikt, raakt uw bloedvat beschadigd.

Het wordt dan lastiger om een infuus goed in te brengen of bloed te prikken.

Om dat te voorkomen kan er gekozen worden om een port-a-cath te plaatsen.

Een port-a-cath is een soort doosje dat onder uw huid wordt geplaatst. Dit doosje noemen we het reservoir.

Aan het doosje zit een klein, dun slangetje, ook wel een katheter genoemd.

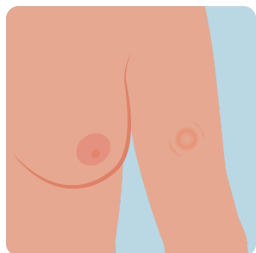
De katheter wordt in een bloedvat in de arm of borst aangebracht. De plaats van de ingreep bepaalt u samen met uw arts.

Nadat de port-a-cath onder uw huid is geplaatst, prikt de zorgverlener door uw huid met een grippernaald.

Door de grippernaald kan bloed worden afgenomen of het kan worden gebruikt als u een injectie of een infuus moet krijgen.

Van het aanprikken van de grippernaald voelt u weinig.

Op deze manier hoeft u niet steeds in een ader in uw arm geprikt te worden.

Links of rechts

De port-a-cath kan zowel aan de linkerkant als aan de rechterkant geplaatst worden. Standaard is rechterkant, tenzij er een afsluiting van het bloedvat is aan de rechterkant. U bespreekt met uw zorgverlener wat het beste bij uw situatie past.

Vorbereiding

Polikliniek anesthesiologie

Meestal vindt de operatie plaats onder algehele narcose. Daarvoor gaat u vooraf naar de polikliniek anesthesiologie.

Wat neemt u mee?

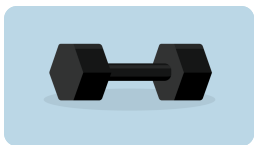

Neem de volgende dingen mee naar het ziekenhuis:

- Een geldig legitimatiebewijs (identiteitskaart, rijbewijs, paspoort);
- Een lijstje met de medicijnen die u gebruikt. Dit wordt een AMO (Actueel Medicatie Overzicht) genoemd. Neem daarnaast uw medicijnen mee in de originele verpakking.

Nuchter zijn

Voor de operatie moet u nuchter zijn. U mag 6 uur voor de ingreep niet eten. U mag nog wel heldere dranken drinken tot 2 uur voor de ingreep. Daarna mag u ook niet meer drinken.

Wanneer u aan sport doet

Doet u een sport waarbij u veel gebruikmaakt van uw schouder of arm?

Geef dit voor de ingreep aan bij de chirurg zodat hier rekening mee kan worden gehouden bij het plaatsen van de port-a-cath.

Bloedverdunners

U krijgt van uw behandelend arts te horen of u, als u bloedverdunners gebruikt, deze kunt doorgebruiken.

Allergie

Heeft u een allergie? Laat dit dan weten aan de arts of de verpleegkundige.

Laat waardevolle spullen thuis

Het ziekenhuis is niet verantwoordelijk voor beschadigingen of vermissingen van uw eigendommen.

Draag geen bodylotion

Draag geen bodylotion, crème of make-up op de plaats waar de ingreep uitgevoerd zal worden.

Het plaatsen van een port-a-cath

Plaatsen van de port-a-cath

Video voice-over

U mag plaatsnemen op de behandeltafel.

De port-a-cath kan zowel in uw schouder als in uw arm geplaatst worden.

Vooraf bespreekt u met uw zorgverlener waar de port-a-cath wordt geplaatst.

Eerst verdooft de zorgverlener de plaats van de ingreep.

De prikken van de verdoving kunnen even pijnlijk aanvoelen.

Daarna wordt de plaats schoongemaakt en afgedekt.

Tussen de schouder en de borstkas maakt de arts een snee.

Via de snee wordt de katheter in het bloedvat geschoven.

Vervolgens wordt het reservoir onder de huid geplaatst.

De katheter wordt daarna aangesloten op het reservoir.

Tot slot wordt de huid gehecht en afgeplakt met een pleister.

Na de ingreep kan de port-a-cath direct gebruikt worden.

De eerste week na de ingreep kan dit nog gevoelig zijn.

Let op:

In het Frisius MC Leeuwarden vindt de operatie meestal onder algehele narcose plaats.

Duur van de ingreep

De ingreep duurt ongeveer 20 tot 30 minuten.

Liggen

Voor deze ingreep is het noodzakelijk dat u de gehele ingreep op een platte behandeltafel kunt liggen.

Controle na de ingreep

Soms wordt er na het plaatsen van de port-a-cath nog een extra controle gedaan. De zorgverlener kijkt dan of de port-a-cath goed is geplaatst.

Na de ingreep

Wanneer kan de port-a-cath in gebruik genomen worden

De port-a-cath kan direct na plaatsing worden aangeprikt en gebruikt worden.

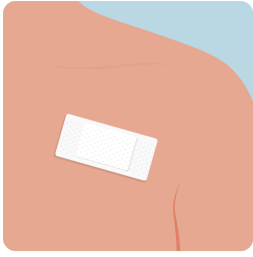
Problemen en complicaties

Het plaatsen van een port-a-cath is een veilige ingreep waar weinig risico's aan vastzitten. Wel kan de port-a-cath voor een paar problemen zorgen:

- Het kan zijn dat bloedafname via de port-a-cath niet mogelijk is, omdat de katheter tegen de wand van het bloedvat ligt. Soms kan het helpen om van houding te veranderen;
- De port-a-cath kan een ontsteking veroorzaken. U krijgt dan last van koorts, pijn of roodheid rondom de plaats van de port-a-cath. Neem in dat geval direct contact op met het ziekenhuis;
- Een pijnlijk of branderig gevoel bij het toedienen van medicijnen via de port-a-cath. Als dit zo is, geef dit dan direct aan bij uw zorgverlener;
- De vorming van bloedproppen in de ader. Dit merkt u aan pijn en/of zwelling in uw schouder, nek of arm. Daarnaast kan uw arm een andere kleur hebben dan de andere arm. Neem in dat geval direct contact op met het ziekenhuis.

Wond schoon houden

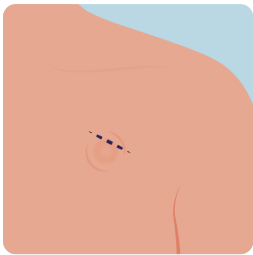

Het is belangrijk dat u het gebied rondom de wond goed schoonhoudt om ontstekingen te voorkomen.

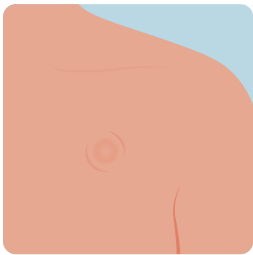
Blauwe plek

Het kan zijn dat u een blauwe plek krijgt op de plek van de port-a-cath. Dit is heel normaal. De blauwe plek verdwijnt vanzelf.

Hechtingen

De wond wordt gesloten met oplosbare hechtingen. Deze hoeven niet verwijderd te worden.

Bult op de plek van de ingreep

Na de ingreep heeft u onder uw sleutelbeen een bult van 2 bij 2 centimeter. Deze bult is de port-a-cath. U voelt de port-a-cath door uw huid heen.

Zwemmen, baden en douchen

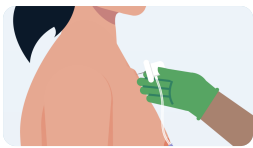
Na de operatie moet de wond de eerste 24 uur droog blijven. Daarna mag u kort douchen. Tot 2 weken na de ingreep mag u niet zwemmen of in bad.

Rust en beweging

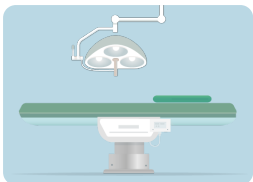
U mag zich na de ingreep rustig bewegen. Probeer in de eerste vier weken uw arm en schouder aan de kant waar de port-a-cath geplaatst is, niet te belasten. Ga bijvoorbeeld niet golfen, schilderen, sporten of zwaar tillen.

Aanprikken van de port-a-cath

Soms is het aanprikken van de port-a-cath lastig, doordat deze bijvoorbeeld gekanteld is.

Verwijderen van de port-a-cath

De port-a-cath wordt verwijderd tijdens een aparte ingreep. Soms wordt de port-a-cath verwijderd tijdens een andere ingreep of operatie. Dan hoeft u niet speciaal naar het ziekenhuis te komen om de port-a-cath te laten verwijderen.

Wanneer de port-a-cath wordt verwijderd, blijft er een litteken van ongeveer 2 tot 4 centimeter over. Dit litteken is onder het sleutelbeen of aan de binnenkant van de bovenarm.

Document over de port-a-cath

U krijgt na de ingreep een document mee. Hierop staat vermeld wat voor port-a-cath er is ingebracht. Bewaar dit document goed.

Leefregels en onderhoud

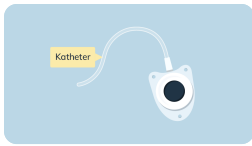
Geen last

U zult niet of nauwelijks last hebben van de port-a-cath. Het kan zijn dat u hem soms voelt of ziet zitten.

Spoelen van de katheter

Na het gebruik van de katheter, wordt deze gespoeld met zoutoplossing. Dit zorgt ervoor dat het bloed niet stolt, zodat de katheter niet verstopt raakt.

Ook als uw port-a-cath (tijdelijk) niet wordt gebruikt, moet de katheter elke vier tot zes weken worden gespoeld met een zoutoplossing. U maakt hiervoor een afspraak in het ziekenhuis.

Het inspuiten van de zoutoplossing doet geen pijn.

Een extra buisje bloed afnemen

In uw port-a-cath kan medicatie achterblijven. De medicatie kan de bloedsuitslagen beïnvloeden. Daarom vult de verpleegkundige als er bloed bij u wordt afgenomen, eerst een buisje bloed dat niet wordt gebruikt. Dit wordt ook wel een loze buis genoemd.

MRI-scan

Ondanks dat het reservoir van de port-a-cath is gemaakt van titanium, kunt u gewoon een MRI-scan laten maken.

Beveiligingspoortjes

Beveiligingspoortjes in bijvoorbeeld winkels en luchthavens zullen niet afgaan wanneer u uw port-a-cath draagt.

Contact opnemen

Wanneer moet ik contact opnemen?

Krijgt u thuis meer pijn, koorts of roodheid rondom de wond of krijgt u pijn en/of zwelling in uw arm, schouder of nek? Neem dan direct contact op met het ziekenhuis of met de spoedeisende hulp.

